

I.

TÜRKİYE VE MEDENİYET TARİHİ ÜZERİNE

1 — YENİ TARİH ANLAYIŞI VE MEDENİYET TARİHİNİN ESASLARI

*Bayındırlık Bakanlığı Yapı ve İmar İşleri Reisliğinin tertiple-
mekte olduğu konferans serisinde, bana da konuşma fırsatı ve sizlere
hitap etme zevkini verdiğiniz için teşekkür ederim.*

*Sizler, bugün yurt çapında imar ve yapılarınızla, yarınki Türki-
yemize maddî eserler bırakmak için, teknik bilgilerinize emeğinizi kata-
rak eserler veriyorsunuz. Türkiye topraklarına imzalarınız atılıyor ve
bu yurda sahip oluşumuzu bayındırlık işlerinizle kuvvelendirmiş olu-
yorsunuz. Bu işlerin tarih içindeki önemine değinerek konumu açıkla-
maya çalışacağım.*

Birinci Cihan harbinden sonra, Türkiye'yi parçalamak isteyen
galip devletler, Türkiye topraklarındaki Türk hakları için, tarihî imar
işlerini delil olarak görmek istemişlerdir. Halk çoğunluğu ve tarihî
mimarî eserlerimizin değeri üzerinde durmak gerektiği, bu haksız ve
mesnetsiz iddialar karşısında daha çok dikkatlerimizi üzerlerine çek-
meğe vesile vermiştir. Onun için sizler yarınımızı hazırlarken, tarih-
çilere düşen ödev de, geçmişi bugüne bağlayan ilgileri bulmaktır.

Tarih geçmişi anlatan bilgi, olup bitmiş olayların incelenmesi,
onların nedenlerinin araştırılması ve sonuçların bugünkü hayatın
akışına etkilerini bulmaya çalışmasıdır. Bu fikri, tarihin ödevi sayarız.
İnsanlar bugünü yaşarken, yarına ümitle dolu hayallerle mutluluk
aramaya yönelmişken, niçin dün ile de uğraşırlar? Geçmiş geçmiştir
demezler. Şunu derhal söylemek lâzım gelir ki, bu fikir hiç bir zaman
denmemiştir ve denilmeyecektir de !

Hakikaten insan önce ailesi içinde dünkü cetlerini anar, onların
hâtıralarını yaşatmak için gayret gösterir. Ana babadan aldığı eğitimle
geleneklerine bağlıdır. Bir çok durumlarda da cet irsiyetinin ve eğiti-
minin tesirlerinde kalarak bugünü yaşar. Aile çevresinden gayrı yakın
topluluk düzeni ise, en önemli etkisini aralıksız yapar.